

FINSKA

SUOMI

Frågor och svar i språkrådgivningen

*En jämförande kartläggning av språkrådgivningen
i finska vid Institutet för språk och folkminnen och
Institutet för de inhemska språken*

Kielineuvonnan kysymykset ja vastaukset

*Vertaileva kartoitus Kielen ja kansanperinteen
tutkimuslaitoksen ja Kotimaisten kielten keskuksen
suomen kielen neuvonnoista*

Frågor och svar i språkrådgivningen

En jämförande kartläggning av språkrådgivningen i finska vid Institutet för språk och folkminnen och Institutet för de inhemska språken

Kielineuvonnan kysymykset ja vastaukset

Vertaileva kartoitus Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitoksen ja Kotimaisten kielten keskuksen suomen kielen neuvonnoista

Författare: Henna Leskelä (Kotus), Tarja Larsson (Isof) & Riitta Korhonen (Kotus)

© Institutet för språk och folkminnen, 2025

© Kotimaisten kielten keskus, 2025

Avdelningen för nationella minoriteter och svenskt teckenspråk
Institutet för språk och folkminnen

Box 20057

104 60 Stockholm

www.isof.se

Kotimaisten kielten keskus

Hakaniemenranta 6

00530 Helsinki

www.kotus.fi

ISBN: 978-91-89767-27-0

ISSN: 2323-3370 (Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 84)

Permanentlänk / Pysyvä linkki: [urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-2900](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-2900)

Omslag / Kansi: Sandra Dahlberg, Taberg Media Group

Sättning / Taitto: Ina Bergström, Isof

Frågor och svar i språkrådgivningen

*En jämförande kartläggning av
språkrådgivningen i finska vid
Institutet för språk och folkminnen
och Institutet för de inhemska språken*

Henna Leskelä

Tarja Larsson

Riitta Korhonen

Sammanfattning

I rapporten presenteras en jämförande kartläggning av frågor och svar i språkrådgivningen i finska vid Institutet för språk och folkminnen (Isof) i Sverige och Institutet för de inhemska språken (Kotus) i Finland. Materialet är från 2023. I kartläggningen undersöktes till exempel likheter och skillnader mellan frågorna och svaren och vad dessa drag säger om finskans ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk.

Kartläggningen visade att Kotus får fler frågor per telefon än skriftligt och att förhållandet på Isof är det omvända. Kotus får många detaljerade frågor om stavning, grammatik och ordbruk och frågeställarna hoppas på ett snabbt svar. När det gäller Isof är det främst översättningar av samhällstermer som efterfrågas, framför allt från svenska till finska.

När det gäller svaren märks den tydligaste skillnaden i tonen: tilltalet på Isof är mer personligt än på Kotus. I övrigt framträder hos båda språkmyndigheterna en röst som är typisk för språkrådgivningen: i svaren hänvisas till klarhet, begriplighet, etablerat och konsekvent språkbruk samt standardspråkets normer. Det som sticker ut är rikligt bruk av svarstypen *kan användas*, dvs. undvikande av direkt tilltal, samt uppmjukande användning av konditionalis, såsom *skulle kunna välja*.

Kartläggningen ger värdefull information om hur språkets ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk påverkar språkrådgivningens karaktär. Dessutom är resultaten till nytta vid utvecklingen av rådgivningstjänster och språkråd.

Innehåll

1. INLEDNING	5
1.1 Syftet med kartläggningen.....	5
1.2 Tidigare kartläggningar.....	6
1.2.1 Institutet för de inhemska språken	6
1.2.2 Institutet för språk och folkminnen.....	6
2. KARTLAGT MATERIAL.....	7
2.1 Institutet för de inhemska språken	7
2.2 Institutet för språk och folkminnen.....	8
3. FRÅGORNA OCH FRÅGESTÄLLARNA.....	9
3.1 Frågeantal och kontaktvägar.....	9
3.2 Frågekategorier	11
3.2.1 Institutet för de inhemska språken	11
3.2.2 Institutet för språk och folkminnen.....	12
3.2.3 Översättningsrelaterade frågor på Kotus och på Isof.....	14
3.2.4 Engelskans roll i språkrådgivningen.....	15
3.3 Frågeställarna.....	16
4. SVAREN.....	16
4.1 En enhetlig språkvårdarröst.....	17
4.2 Skillnader i termanvändning och svarston	18
5. SLUTSATSER OCH REFLEKTIONER	20
5.1 Uppslag för fortsatta studier.....	20
5.2 Språkrådgivningens effekter.....	21
5.3 Framtiden för språkrådgivningen?	22
Referenser.....	23

1. Inledning

Finskan har officiell status inte bara i Finland utan också i Sverige, och i båda länderna finns en myndighet som ansvarar för språkvårdsarbetet i landet. I denna rapport redovisas kartläggningen av språkrådgivningen i finska vid Institutet för de inhemska språken (Kotus) i Finland och Institutet för språk och folkminnen (Isof) i Sverige. Rapporten är ett resultat av dessa språkmyndigheters gemensamma kartlägningsprojekt.

I Finland har nationell språkrådgivning i finska erbjudits sedan 1945, och i Sverige har det funnits språkvård i finska sedan 1975. Språkrådgivningen är en av de centrala lagstadgade uppgifterna för Institutet för de inhemska språken i Finland (laki 1403/2011). Den är även en viktig del av uppdraget för Institutet för språk och folkminnen. Utöver språkvård i svenska omfattar uppdraget språkvård för Sveriges nationella minoritetsspråk (förordning 2007:1181), däribland finska. Båda myndigheters rådgivningstjänster är kostnadsfria och öppna för alla språkanvändare.

1.1 Syftet med kartläggningen

Syftet med projektet har varit att kartlägga och jämföra språkrådgivningen i finska vid de två språkmyndigheterna Kotus och Isof.

Först och främst har vi undersökt vilken typ av frågor som har ställts till språkrådgivningarna per telefon och skriftligen 2023. Vilka är de vanligaste frågekategorierna? I viss mån har vi även tittat på vem som ställer frågorna.

För det andra har språkvårdarnas skriftliga svar analyserats: hur besvaras frågorna, hur låter språkauktoritetens röst? Dessutom har man tittat på hur språkets status som majoritets- respektive minoritetsspråk påverkar frågekategorierna och tonen av svaren men också rådgivningens karaktär i allmänhet.

Syftet med projektet har varit att tillhandahålla aktuell kunskap om båda myndigheters språkrådgivning samt att generera ny, jämförande information av rådgivningsarbete på majoritets- respektive minoritetsspråk för det flerspråkiga samhällets behov. Resultaten av kartläggningen kan även användas i utvecklingen av språkrådgivningen eftersom kartläggningen ger ökad förståelse om till exempel rådgivningens målgrupper samt om hur språklig information till språkbrukare kan förmedlas på ett mera allmängiltigt sätt.

1.2 Tidigare kartläggningar

Språkrådgivningen i finska vid Institutet för språk och folkminnen och dess föregångare har kartlagts tidigare under åren 1984–85, 2002, 2017 och 2022. Även språkrådgivningen som gavs av dåvarande Forskningscentralen för de inhemska språken (numera Institutet för de inhemska språken) undersöktes 1984–85, då en kartläggning på initiativ av Nordiska språksekretariatet (Nordiskt språksekretariat 1988) genomfördes i Finland, Sverige, Norge och Danmark. Dessutom har Kotus genomfört egna kartläggningar av språkrådgivningen 1999 och 2009.

1.2.1 Institutet för de inhemska språken

Den första faktiska kartläggningen av Kotus språkrådgivning genomfördes 1984–85 på initiativ av Nordiska språksekretariatet. I urvalet för kartläggningen var den största frågekategorin rättstavning (37 procent av alla frågor), följt av syntax (20 procent) samt ordval och ordbruk (14 procent). De största frågeställargrupperna var sekreterare och maskinskrivare (31 procent), skrivande chefer, tjänstemän och forskare (23 procent) samt journalister och kommunikatörer (10 procent).

Nästa undersökning av Kotus språkrådgivning genomfördes 1999. Då handlade nästan hälften av frågorna om rättstavning (48 procent), följt av uttryckens betydelse (26 procent) samt stil och ordval (9 procent). De största frågeställargrupperna var samma som under åren 1984–85 men i en annan ordning. Den största gruppen var journalister och kommunikatörer (27 procent av frågeställarna), följt av sekreterare och kanslisterna.

Den senaste föregående kartläggningen av Kotus språkrådgivning i finska genomfördes 2009. Då fick frågeställarna själva kategorisera sina frågor. Rättstavning var överlägset störst frågekategori även då (ca 54 procent av frågorna). Men liksom tidigare fick Kotus även många frågor om ordbruk: frågorna handlade till exempel om ordform, ordval samt ordens stil och betydelse. Frågorna gällde allmänspråket och språkbruk inom olika fackområden. Majoriteten av frågorna var arbets- eller studie-relaterade. Frågeställarna arbetade ofta inom medie- eller förlagsbranschen samt inom andra företag, offentlig förvaltning eller lärosäten.

1.2.2 Institutet för språk och folkminnen

I alla tidigare kartläggningar av Isofs och dess föregångares språkrådgivning i finska har översättningsekvivalenter till termer och andra ord varit mest efterfrågade. I den samnordiska kartläggningen från 1984–85 (Nordiskt språksekretariat 1988) handlade 86 procent av frågorna till Sverigefinska språknämnden (föregångare till Isofs språkvård i finska) om översättningsekvivalenter, medan andelen av frågor om grammatik eller stilistik var några få procent. Frågeställarnas vanligaste yrken var översättare

(27 procent), sekreterare eller kontorist (15 procent), chef eller tjänsteman (14 procent) samt journalist eller kommunikatör (14 procent).

I Paula Ehrnebos (2007, 2008) kartläggning från 2002 var andelen översättningsfrågor i genomsnitt 86 procent under de undersökta åren. Oftast ville frågeställarna veta finskspråkiga motsvarigheter till svenska termer och andra ord. Andelen av dessa frågor var i genomsnitt 63 procent. Men det ställdes även en hel del frågor om svenska motsvarigheter till finska termer och andra ord (i genomsnitt 23 procent av alla frågor). Andelen av andra typer av frågor var liten.

Översättningar från svenska till finska var den vanligaste frågekategorin även i kartläggningarna från 2017 och 2022 (Larsson & Leskelä 2019, Larsson 2024). Andelen av dessa frågor var i genomsnitt 57 procent år 2007–2017 samt 60 procent år 2022. Översättningsfrågor från finska till svenska var en ganska vanlig kategori fram till 2007 (19 procent) men andelen av dessa frågor har minskat sedan dess (5 procent år 2022). Andelen av frågor om rättstavning och grammatik har i de två senaste kartläggningarna varierat från 3 till 10 procent, och det har ställts även en del frågor om språkpolitik.

I Isofs två senaste kartläggningar studerades utöver frågekategorierna även frågeställarnas roller, till skillnad från Ehrnebos kartläggning från 2002. De största frågeställargrupperna i båda kartläggningarna var översättare, tolkar och journalister och från och med 2017 även anställda i kommuner och regioner (tidigare landsting) som ingår i förvaltningsområdet för finska.

2. Kartlagt material

Materialet för kartläggningen omfattar språkrådgivningen i finska vid Institutet för de inhemska språken (Kotus) och Institutet för språk och folkminnen (Isof). Språkrådgivningen i svenska har studerats i en separat kartläggning (Fremer & Gustafsson 2024) som i likhet med denna undersökning jämför språkrådgivningen i Finland och i Sverige.

2.1 Institutet för de inhemska språken

För Kotus begränsades kartläggningen till den allmänna språkrådgivningen i finska. Namnrådgivningen och klarspråkrådgivningen lämnades utanför. Dessutom har Kotus språkrådgivning i svenska, och även ordboksredaktionerna svarar på allmänhetens frågor.

Språkrådgivningens telefontid är varje vecka måndag till torsdag klockan 10–12, och skriftligen besvaras frågor måndag till torsdag varannan vecka. Skriftliga frågor kan

ställas online: på Kotus webbplats finns ett frågeformulär som besökarna kan fylla i, och frågorna vidarebefordras sedan till språkvårdarnas gemensamma e-postlåda. Frågeställaren får svar via e-post.

Under 2023 var det fyra fast anställda medarbetare och tre högskolepraktikanter som turades om att besvara språkfrågorna som kom till Kotus språkrådgivningstelefon. Till de skriftliga frågorna tog man ibland hjälp av en språkvårdare specialiserad på äldre språkbruk och en språkvårdare specialiserad på klarspråk.

År 2023 fick Kotus språkrådgivning i finska 934 telefonsamtal med sammanlagt 1 519 frågor. Skriftligen kontaktades rådgivningen 383 gånger med sammanlagt 460 frågor. Dessa siffror redovisas i Figur 1 tillsammans med Isofs uppgifter. Antalet kontakter med rådgivningen var sammanlagt 1 317 och det totala frågeantalet 1 979. Därutöver svarade språkvårdarna på frågor även via andra kanaler, men dessa ingår inte i denna kartläggning.

För Kotus del omfattar kartläggningen alla frågor inkomna via telefon. För att begränsa arbetsmängden valdes 227 skriftliga formulär ut som innehöll sammanlagt 269 frågor. Totalt har vi i kartläggningen för Kotus del analyserat 1 788 frågor. Frågorna delades i olika kategorier. För de skriftliga frågorna undersökte vi, utöver frågekategori och frågeställarens roll, även hur frågorna hade besvarats.

2.2 Institutet för språk och folkminnen

Språkrådgivningen i finska vid Institutet för språk och folkminnen har telefontid varje vardag klockan 9–12, och frågor inkomna via e-post besvaras under hela arbetsdagen. Språkrådgivningen har två e-postadresser: suomi@isof.se och finska@isof.se. Isof har två språkvårdare i finska som turas om att svara på frågorna.

Isofs språkrådgivning i finska kontaktades år 2023 sammanlagt 282 gånger varav 252 via e-post och 30 via telefon (se Figur 1). De flesta frågeställarna ställer frågor på finska men en del frågor inkommer även på svenska. Flera av frågeställarna ställer flera frågor på samma gång, och därför var antalet frågor under 2023 större än antalet kontakter (detsamma gäller även för Kotus, såsom framgick av föregående kapitel). År 2023 fick Isofs språkrådgivning i finska sammanlagt 421 frågor, varav 353 via e-post och 68 via telefon (Figur 1).

I analysen av frågekategorier och frågeställarnas roller togs alla inkomna frågor med. Frågorna delades i olika kategorier som i huvudsak följer samma indelning som i analysen av Kotus frågor. På grund av frågornas karaktär skiljer sig dock indelningen något, vilket beskrivs närmare i kapitel 3.

I analysen av svaren ingick för Isofs del alla språkrelaterade frågor inkomna via e-post. Frågor i kategorin Annat som handlade om till exempel Isofs verksamhet samt kurser

och seminarier anordnade av språkvården utelämnades. Inte heller svar på telefonfrågor togs med.

3. Frågorna och frågeställarna

Frågorna som inkom till språkrådgivningen vid Kotus och Isof delades in i olika kategorier: rättstavning, grammatik, ordbruk, text, namn, översättning, språkpolitik, språk och annat. Alla kategorier kunde inte tillämpas på båda myndigheterna utan vid indelning av respektive myndighets material användes de kategorier som var tillämpliga. Vid behov användes även underkategorier. Förutom frågekategorierna tittade vi även på antalet inkomna frågor och förändringar i antalen under åren samt frågeställarnas roller.

Jämfört med tidigare kartläggningar har antalet frågor till språkrådgivningen minskat betydligt både på Kotus och på Isof. Det finns uppenbara orsaker till detta. För det första finns det gratis tillgängliga resurser på nätet i form av till exempel en normerande finsk ordbok [Kielitoimiston sanakirja](#) (sedan 2014) samt en databas med språkråd [Kielitoimiston ohjepankki](#) (sedan 2015). Dessutom finns det på Isofs webbplats ett flertal tematiska ordlistor framtagna av Isofs språkvårdare. Därutöver har tidigare frågor till Isofs språkvårdare samlats i databasen [Vastauspankki](#) som även den finns på Isofs webbplats.

Dessutom finns det ett brett utbud av termbankar och andra ordlistor på nätet. Även Wikipedia har vuxit och utvecklats, Google-sökningar har blivit mer användbara och AI-verktyg som ChatGPT har blivit tillgängliga. Olika språkrelaterade sociala medieplattformar erbjuder möjligheter att få tillgång till information samt att diskutera språkfrågor. Allt detta har bidragit till att antalet frågor till språkrådgivningarna har minskat.

Även om antalet frågor har minskat har inte svarens genomslagskraft gjort det. Tvärtom. Det är sällan enbart frågeställaren som får ta del av svaren. De typiska frågeställarna är nämligen journalister eller andra skribenter, översättare eller lärare, och svaren sprids ofta till den breda språkgemenskapen via medierna och andra publikationer.

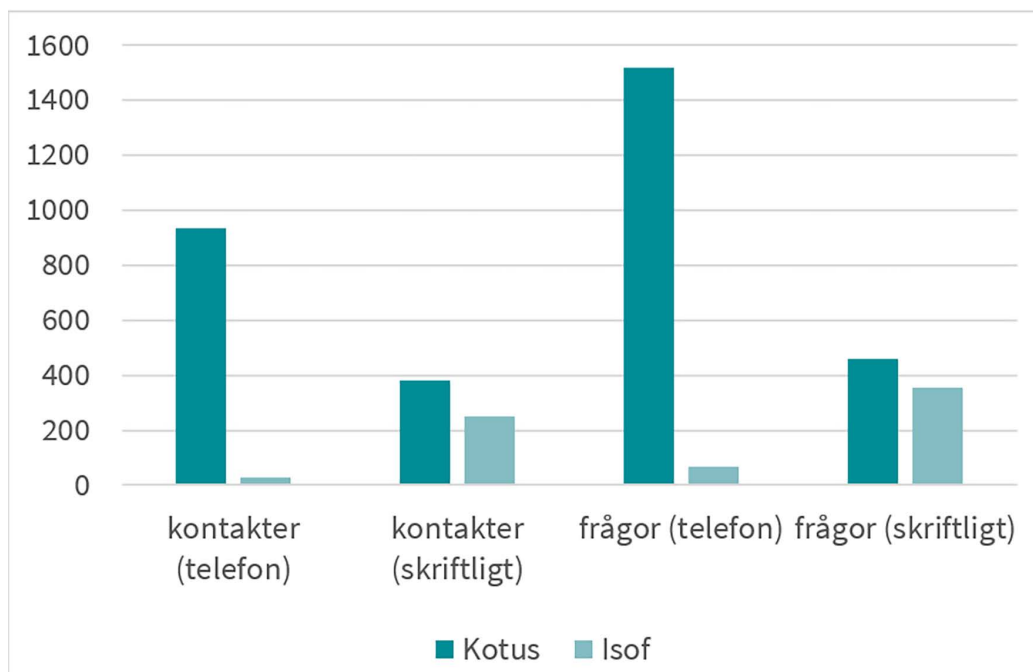
3.1 Frågeantal och kontaktvägar

Kotus och Isofs språkvårdare får frågor om delvis liknande ämnen men det finns även tydliga skillnader, där den tydligaste är antalet översättningsrelaterade frågor. I minoritetsspråkssammanhang finns det ett stort behov att få reda på översättningar av samhällstermer. Frågeantalet skiljer sig åt, men den tydligaste skillnaden är att

majoriteten av frågorna till Kotus rådgivning år 2023 fortfarande kom per telefon, medan e-post var den vanligaste kanalen hos Isof. Däremot är de vanligaste frågeställargrupperna i stort sett samma i båda länderna.

Under 2023 fick Kotus språkrådgivning i finska sammanlagt 1 979 frågor, varav 1 519 (77 procent) via telefon och 460 skriftligt. Isofs språkrådgivning i finska fick 421 frågor, varav 68 via telefon och 353 via e-post. Andelen telefonfrågor var 16 procent. Här finns en stor skillnad mellan språkrådgivningarna (se Figur 1).

Figur 1. Antal kontakter samt inkomna frågor för språkrådgivningen i finska på Kotus och på Isof 2023.

Det är också intressant att jämföra antalet frågor inkomna via telefon och skriftligt med siffrorna från språkrådgivningarna i svenska: Kotus rådgivning i svenska svarade under 2023 på 738 frågor, varav 191 per telefon och 547 via e-post (i siffrorna ingår både den allmänna språkvården och mediaspråkvården). Andelen av telefonfrågor var således 26 procent. Isofs språkrådgivning i svenska fick under 2023 in sammanlagt 5 622 frågor, varav 846 via telefon och 4 776 via e-post. Andelen av telefonfrågor var 15 procent, vilket motsvarar andelen av telefonfrågor hos Isofs språkrådgivning i finska.

Tabell 1. Telefonfrågor, rådgivning i finska och svenska år 2023, Kotus och Isof	
Kotus: finska	77 %
Isof: finska	16 %
Kotus: svenska	26 %
Isof: svenska	15 %

Andelen av telefonfrågor var alltså större i Finland allt som allt, men Kotus språkrådgivning i finska skiljer sig tydligt från de övriga språkrådgivningarna (Tabell 1). Orsaken kan framför allt härledas till tjänsternas öppettider: Isofs språkvårdare i finska svarar på frågor via e-post alla vardagar under hela arbetsdagen, medan Kotus frågeformulär besvaras endast under fyra dagar varannan vecka.

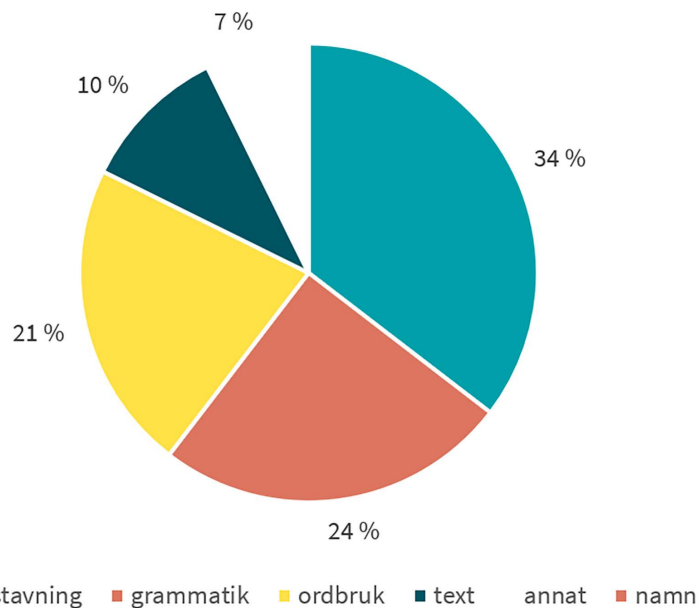
För det andra kan ett frågeformulär på Kotus webbplats upplevas som mindre tilltalande att använda än direkt rådgivning via e-post – detta är också till en viss del avsiktligt för att minska arbetsbelastningen. Vid Kotus frågeformulär står det dessutom: ”Vi strävar efter att besvara frågorna inom tio arbetsdagar.” I praktiken kommer dock svaret i princip alltid mycket snabbare. Isofs språkrådgivning i finska däremot har två olika e-postadresser, en på finska och en på svenska, och rådgivningen har marknadsförts i olika sammanhang. Eftersom flera i den sverigefinska minoriteten känner till språkvårdarna och rådgivningen vet de att de oftast får ett snabbt svar även via e-post.

3.2 Frågekategorier

År 2023 var de vanligaste frågekategorierna för Kotus språkrådgivning i finska rättstavning, grammatik och ordbruk (Figur 2). På Isof (Figur 3) handlade majoriteten av frågorna om översättning. De flesta frågorna handlade om finska motsvarigheter till svenska ord och termer, men det förekom även översättningsfrågor i motsatt riktning. Andelen av andra typer av frågor om till exempel ordbruk och rättstavning var relativt liten, och andelen av grammatikfrågor ännu mindre. Däremot var andelen av frågor i kategorin Övrigt ganska stor i Sverige, eftersom Isofs språkvårdare i finska relativt ofta får frågor om myndighetens verksamhet och tjänster.

3.2.1 Institutet för de inhemska språken

Kotus språkrådgivning i finska (se Figur 2) fick alltså överlägset flest frågor om rättstavning (34 procent) men också en hel del frågor om grammatik (24 procent) och ordbruk (21 procent). En mindre andel av frågorna gällde text (10 procent) och namn (4 procent). Dessutom skapades kategorin Annat (7 procent) där man sorterade frågor som inte passade in i någon annan kategori samt frågor som från telefonrådgivningen hänvisades till andra specialister (t.ex. namnrådgivningen).

Figur 2. Andelen frågor i procent i olika frågekategorier för Kotus språkrådgivning i finska 2023 (telefon och frågeformulär).

Här finns några exempel på frågor om rättstavning, grammatik och ordbruk som Kotus besvarade 2023. Vanligast var frågor om sammansatta ord.

Hur skriver man [på finska] att till exempel en vän är från Amerika: *Amerikan-ystävä* eller *Amerikan ystävä*? Det senare tycker jag låter mer som en person som gillar Amerika än en person som kommer därifrån.

Jag korrekturläser en romanöversättning. Skriver man *väst* och *västländer* alltid med liten bokstav?

Microsoft Teams: ska man använda kolon när man böjer ordet?

Vad menas med *hemort* i bouppteckningen? Orten man är ifrån eller orten där man har bott i tiotal år?

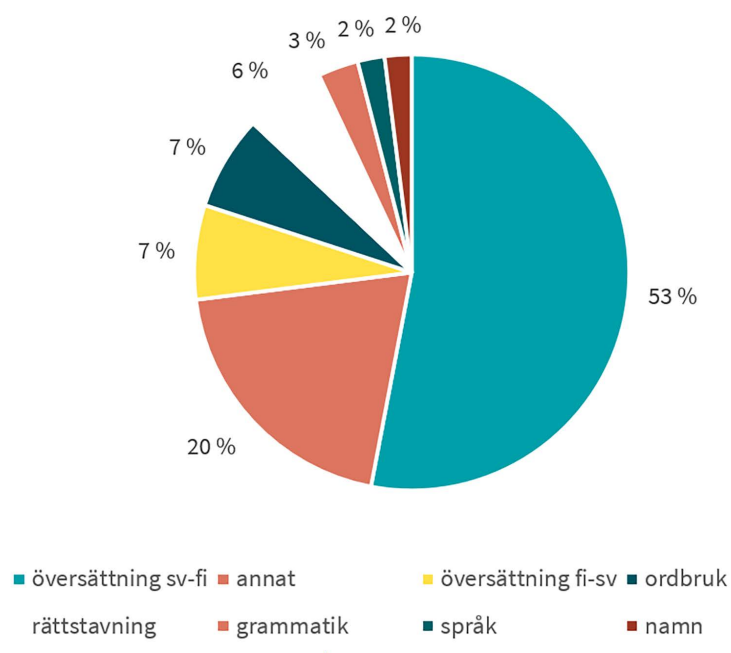
3.2.2 Institutet för språk och folkminnen

Liksom tidigare år var den vanligaste frågekategorin för språkrådgivningen i finska på Isof finska motsvarigheter till svenska termer och andra ord och uttryck (Figur 3). Av totalt 421 frågor hörde drygt hälften (53 procent) eller sammanlagt 221 frågor till denna kategori. 31 frågor handlade om översättning åt andra hållet, dvs. svenska motsvarigheter till finska ord och termer. Andelen av dessa frågor utgjorde således 7 procent av alla frågor inkomna år 2023.

Isofs språkvårdare i finska fick år 2023 sammanlagt 24 stycken (6 procent av alla frågor) frågor om rättstavning. Frågorna handlade bland annat om stavning, sammansatta ord, skiljetecken och sifferuttryck. Åtta av frågorna (3 procent av alla frågor) år 2023 handlade om grammatik, antingen ordens kasus eller böjning. Antalet namnfrågor var sju (2 procent av frågorna).

Under de senaste åren har Isofs språkrådgivning i finska fått allt fler frågor som inte handlar om språket i sig. Dessa frågor sorterades i denna kartläggning i kategorin Övrigt. År 2023 inkom 86 frågor (20 procent av alla frågor) som hörde till kategorin Annat.

Figur 3. Andelen frågor i procent i olika frågekategorier för Isofs språkrådgivning i finska 2023 (telefon och e-post).

Här är några exempel på frågor om översättning, rättstavning och grammatik som Isofs språkvårdare besvarade 2023:

Hur kan *funktionsvariation* översättas till bra finska?

Hur översätter man *välineellistetty maahanmuutto* [instrumentaliserad invandring] till svenska?

Hur skriver man: *40-päivän ikäinen*, *40 päivänikäinen* eller *40 päivän ikäinen* [40 dagar gammal]?

Vilken form får verbet i följande uttryck: *valtiopäivät päättävät* eller *valtiopäivät päättää* [riksdagen bestämmer]?

Språkets ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk samt skillnaderna i språkbrukarnas levnadsmiljö återspeglas i andelen av frågor i de olika frågekategorierna. Minoritetsspråkstalare behöver ofta översättningsekvivalenter till ord som beskriver samhällets olika begrepp och företeelser för att kunna tala om sin livsmiljö på sitt minoritetsspråk. Då kan frågor som rättstavning och grammatik komma i andra hand. Även information om vilka tjänster myndigheten kan erbjuda spelar i minoritetssammanhang en större roll.

3.2.3 Översättningsrelaterade frågor på Kotus och på Isof

Bland frågor inkomna till Isofs rådgivning år 2023 var alltså översättning den mest centrala frågekategorin, medan översättningsrelaterade frågor hos Kotus i första hand delades in i andra kategorier men sållades ut separat för att jämförelsen mellan myndigheterna skulle kunna genomföras. Denna skillnad i kategoriseringen tyder på att översättning viktas olika i Sverige och i Finland. Detta återspeglas också i skillnaden i antalet översättningsfrågor: på Isof var andelen av denna frågetyp ca 60 procent av alla frågor, på Kotus ca 7 procent.

Följande exempel visar att medan översättningsfrågor som Kotus får in ofta gäller finska motsvarigheter till engelska termer, är källspråket för Isofs översättningsfrågor oftast svenska.

Vad skulle kunna vara en bra översättning till den engelskspråkiga astronomiska termen *multi-messenger astronomy*? (Kotus)

Termen *kommunicering* som förekommer i Sveriges förvaltningslag. Skulle *tiedoksianto* vara en bra motsvarighet på finska? (Isof)

Översättningsfrågorna som Isof fick 2023 handlade bland annat om finska motsvarigheter till svenska termer inom offentlig förvaltning, juridik, undervisning och hälsovård. Även Kotus rådgivning fick och får termfrågor från bland annat högskolestudenter men en betydande del av de översättningsrelaterade frågorna till Kotus gäller bearbetning av en befintlig översättning.

Liksom för Isofs språkrådgivning i finska är översättning en central frågekategori även i språkrådgivningen i svenska på Kotus: enligt en kartläggning gjord av Maria Fremer och Anna Maria Gustafsson (2024, s. 59) handlade cirka hälften av frågorna om översättning. Svenskan kan alltså i praktiken sägas vara ett minoritetsspråk i Finland även om språket har status som nationalspråk vid sidan av finskan. Svenskans ställning i Finland kan i många avseenden liknas vid finskans ställning i Sverige. Språkrådgivarna i svenska på Isof däremot har som policy att inte svara på översättningsfrågor. Detta görs dock från fall till fall, och Isofs terminologer svarar på frågor om terminologi. I vilket fall som helst är det tydligt att minoritetsspråksrådgivare förväntas vara flytande

tvåspråkiga för att kunna svara på frågor om översättningsekvivalenter på ett kompetent sätt.

Det finns även en skillnad i rådgivningen i finska mellan Kotus och Isof när det gäller frågor om längre textavsnitt. Cirka 10 procent av frågorna som Kotus rådgivare fick in 2023 handlade om text, till exempel om bearbetning av ett textavsnitt eller om textens stil.

I analysen av Isofs material behövdes inte kategorin text. Isofs språkvårdare får visserligen ibland frågor om översättning av hela meningar, men dessa frågor kategoriserades som översättningsfrågor. I motsats till Kotus verkar alltså inte Isofs frågeställare ha samma behov av att diskutera längre textavsnitt tillsammans med språkvårdarna.

3.2.4 Engelskans roll i språkrådgivningen

För Kotus del undersöktes även engelskans roll i rådgivningen eftersom man i Finland länge har diskuterat engelskans inverkan på de båda nationalspråkens ställning (se t.ex. Onikki-Rantajääskö 2024). Det visade sig att år 2023 hade cirka 11 procent av språkfrågorna till Kotus någon anknytning till engelska. Frågorna handlade om bland annat stavning av uttryck som innehåller främmande ord, finska motsvarigheter till engelska ord samt användningen av engelska i Finland i allmänhet. Isofs språkvårdare däremot fick under 2023 två frågor om översättning från finska till engelska men i övrigt förekom inte engelskan bland frågorna.

Kotus kan alltså få frågor om översättning av engelska ord till finska (som i exemplet ovan) men Kotus frågeställare kan även kommentera den ökade användningen av engelska i Finland, som i följande exempel.

Det finns så mycket engelska överallt. Varför duger inte finska?

Här återspeglas förmodligen också språkets ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk: i den sverigefinska kontexten ligger fokus på att tillhandahålla bland annat nyheter och samhällsservice på finska, snarare än att lägga tid och resurser på att fundera över hur engelskan påverkar till exempel språkets användningsområden. Engelskans inverkan hanteras av majoritetsspråkvården. Dessutom tillämpar Isofs språkvårdare i finska i sitt rådgivningsarbete Kotus riktlinjer och rekommendationer som behöver vara uppdaterade även i frågor som rör engelskan. Förmodligen syns engelskan i Sverige tydligare i Isofs språkrådgivning i svenska. I Finland förs den språkpolitiska debatten om engelskan även ur finlandssvenskans synvinkel, vilket förklaras av svenskans ställning som nationalspråk och att språket används bland annat inom högskoleutbildningen.

3.3 Frågeställarna

När det gäller frågeställarna finns både likheter och skillnader mellan länderna. För analysen var den huvudsakliga skillnaden att vi för Isofs del kunde använda samma kategorisering av frågeställargrupper som i tidigare kartläggningar eftersom kategoriseringen alltid har gjorts på i princip samma sätt. För att kunna kategorisera frågeställarna behövde deras roll vara känd. Rollen framgick av till exempel en e-postadress eller så kom den fram under telefonsamtalet. Identifieringen av frågeställarna underlättades också av minoritetssammanhanget eftersom minoritetsspråkrådgivarna känner en stor del av sina frågeställare.

Kotus frågeställare består av den stora allmänheten, dvs. i princip alla användare av det finska språket (och ibland även andra språkanvändare). Rådgivningen kontaktas även av en del sverigefinnar. Det är därför inte möjligt att få en lika tydlig bild av denna frågeställargrupp utan att undersöka saken närmare, till exempel med hjälp av en enkät. Språkrådgivarna har inte heller en enhetlig praxis för hur frågeställarnas roll ska registreras, och de brukar inte heller ställa frågor om detta. Vissa observationer var dock möjliga att göra.

Hos båda myndigheterna är översättare och tolkar samt journalister viktiga frågeställargrupper. Även tjänstepersoner inom den offentliga sektorn kontakter språkrådgivningarna. I Sverige är det oftast frågan om tjänstepersoner i kommuner och regioner (tidigare landsting) som ingår i förvaltningsområdet för finska, medan det i Finland inte finns motsvarande förvaltningsområden.

Andra viktiga frågeställargrupper på Kotus är lärare och studenter på olika nivåer samt ett brett spektrum av olika skribenter som håller på att färdigställa olika sorters texter, såsom en fackbok, en rapport eller en diktsamling. Dessa grupper utmärkte sig inte på samma sätt i Isofs material.

4. Svaren

Kartläggningen syftade till att belysa språkmyndigheternas sätt att svara på frågorna genom att analysera de skriftliga svaren från språkvårdarna på Institutet för de inhemska språken och Institutet för språk och folkminnen. Maria Fremer har tidigare studerat svaren på båda myndigheters språkrådgivning i svenska, och denna kartläggning bygger på samma principer som hon har använt.

Kotus är enligt lagen en språkvårdsmyndighet som bland annat har till uppgift att se till att standardspråket är ändamålsenligt och att språknormerna är uppdaterade. Dessutom ska myndigheten erbjuda råd och vägledning till språkbrukarna. Språkrådgivarna och deras svar är en del av denna auktoritet. Isof är bland sverigefinnar en

mångsidig expertmyndighet som har en auktoritetsställning när det gäller det finska språket som används i Sverige. De faktorer som förenar dessa myndigheters rådgivning är således själva språket, auktoritetsställningen samt bådas kundservice-uppdrag. Dessutom tillämpas de normer för standardspråket som Kotus har tagit fram även för rådgivning i finska i Sverige.

4.1 En enhetlig språkvårdarröst

Oavsett språkets status som majoritets- respektive minoritetsspråk finns det fler likheter än skillnader i hur rådgivningsfrågorna besvaras. Redan rådgivningens karaktär skapar förutsättningar för ett artigt kundorienterat tilltal.

Vanligtvis gäller frågorna till språkrådgivningen någon specifik språkfråga som besvaras med hjälp av väletablerade språkliga källor och i vissa fall genom att popularisera terminologin inom området.

För mer information om ämnet samt aktuella riktlinjer **hittar du i** databasen **Kielitoimiston ohjepankki**: – –. (Kotus)

Ordboken **Kielitoimiston sanakirja** beskriver verbet *puskuroida* [buffra] på följande sätt: – –. (Isof)

Riktlinjerna och rekommendationerna motiveras också i stort sett likadant hos Kotus och hos Isof: språkrådgivarna hänvisar till ändamålsenlighet, tydlighet och begriplighet samt konsekvens. Dessutom rekommenderas ett väletablerat och vanligt förekommande uttryck istället för någon mindre vanlig och därmed mera iögonfallande variant. Språkvårdarna i båda länderna betonar vikten av att använda standardspråkiga uttryck samt neutral, saklig stil.

Trots att orden *cumuluspilvi* och *cirruspilvi* (med litet c) **kan användas** som alternativ, är de finskspråkiga varianterna **mer kända och därför att föredra**. (Kotus)

I vår skolordlista finns det följande motsvarigheter till termen *huvudman*: *päämies*, *ylläpitäjä*, *vastuuelin*. *Päämies* **används ganska allmänt** i Sverige. (Isof)

Bild 1. Exempel på verbformer som språkvårdarna på Kotus och på Isof använder i sina svar.

De gemensamma dragen i rådgivningssvaren i båda länderna visar att det finns en slags språkvårdarröst som omfattar ett allmänt erbjudande om möjligheter (*kan med fördel användas, skulle kunna väljas*), får frågeställaren att känna sig bekväm samt tonar ner rådgivarens personlighet. Även konditionalisformer av verb (*skulle kunna skriva, jag skulle rekommendera*) är vanligt förekommande i rådgivningssvaren. Bruket av konditionalis kan tyda antingen på osäkerhet eller en vilja att ge rådet en mjukare framtoning.

Även här **skulle** det **vara bättre** att välja den possessiva formen.
(Kotus)

Avstämning **skulle** i det här sammanhanget **kunna översättas** till
tilanteen arviointi eller *tilanearvio*. (Isof)

4.2 Skillnader i termanvändning och svarston

Som tidigare nämnt är den vanligaste frågetypen på Isof översättning av termer medan frågorna på Kotus till största delen handlar om rättstavning, grammatik och ordbruk. Skillnaden mellan rådgivningarna syns således tydligast i frågornas innehåll (se avsnitt 3).

Kotus språkrådgivning får många detaljerade språkfrågor som besvaras mestadels med uttryck som anpassas till frågeställarens ordbruk. Ibland används dock grammatiska termer som skiljer sig från frågeställarens formuleringar. På Isof uppstår inte samma typ av terminologisk disharmoni mellan frågeställaren och rådgivaren eftersom frågorna till största del handlar om översättning av termer. Frågeställaren och rådgivaren använder därför i princip samma terminologi. Isofs material har därför inte analyserats med avseende på användningen av språkrelaterad terminologi.

I följande exempel från Kotus använder rådgivaren grammatiska termer såsom yttre lokalkasus och inre lokalkasus även om frågeställaren inte har nämnt dessa:

Fråga: Hur böjs namnet på den thailändska semesterorten *Krabi*?
Krabille eller *Krabiin*? *Krabilla* eller *Krabissa*?

Svar: Namnen på finska orter kan böjas dels i **yttre lokalkasus** (Tampereella, Rovaniemelle) och dels i **inre lokalkasus** (Oulussa, Säkylään), medan de flesta utländska ortnamnen böjs i **inre lokalkasus**. Böjningsform för *Krabi* är alltså *Krabiin*, *Krabissa*.

Den stora förekomsten av översättningsfrågor på Isofs rådgivning påverkar också svarstonen. Dessa frågor kan vanligtvis besvaras på ett klart och entydigt sätt, och svaret kan presenteras som ett obestridligt faktum. Detta återspeglas bland annat i verbformerna som används i svaren – svaren från Isofs språkvårdare innehåller ganska ofta konstaterande formuleringar i typen av rekommendationen är, översättningen är.

Fråga: Vad är det officiella finska namnet för *ISOF*?

Svar: Det **officiella finska namnet** på vår myndighet är *Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos*.

En väldigt tydlig skillnad mellan myndigheterna märks i svarstonen: tilltalet från Isofs språkvårdare är betydligt mer personligt än tilltalet på Kotus. I cirka 65 procent av Isofs svar har rådgivarna använt verb i första person (*jag skulle säga*, *vår rekommendation är*), medan motsvarande siffror i Kotus svar stannar på en tredjedel av de undersökta svaren.

Jag tror absolut att det [rikosten yhtyminen] kan användas. Jag försöker sätta mig in i frågan, det vill säga om *rikoskonkurrenssi* verkligen är en etablerad term [som motsvarighet till den svenska termen brottskonkurrens]. (Isf)

Det mer personliga tilltalet beror sannolikt på att frågeställarna och språkvårdarna i ett minoritetssammanhang faktiskt känner varandra. Isofs språkvårdare har till exempel ett nära samarbete både med sverigefinsk media och i Sverige verksamma översättare. Maria Fremer och Anna Maria Gustafsson som har studerat språkrådgivningen i svenska (2024, s. 60) berättar om ett liknande förhållande när det gäller finlandssvenskan. Kotus rådgivning i finska däremot har en betydligt större kontaktyta, vilket innebär att frågeställaren och rådgivaren oftast inte känner varandra. I Kotus rådgivning används relativt sett oftare generiska uttryck (*kan vara*) samt generaliserande passivformer (*rekommenderas*). Skillnaderna i svarstonen kan också delvis förklaras av skillnader i samtalskultur i Finland respektive i Sverige.

5. Slutsatser och reflektioner

Syftet med den gemensamma kartläggningen för Kotus och Isof var att få fram aktuell information om vad det är för typ av frågor som ställs till språkrådgivningarna i finska samt hur dessa frågor besvaras. Målet var också att generera jämförande information om språkrådgivning i majoritets- respektive minoritetsspråkssammanhang: vad finns det för likheter och skillnader i rådgivningen och vad kan skillnaderna bero på.

I Sverige tillämpas samma språknormer för finskan som i Finland samt används i princip samma ordböcker och språkliga riktlinjer (för svenskans del jmf. Fremer & Gustafsson 2024, s. 59). Det finns dock skillnader mellan det finska och det svenska samhället, och olika termer kan användas för att beskriva samma typ av fenomen. Det var just behovet av att harmonisera finskspråkiga termer som beskriver det svenska samhället som var en av orsakerna till att Sverigefinska språknämnden bildades 1975. Minoritetsstatusen skapar behov av att skriva och tala om den dominerande kulturens begrepp också på det egna språket.

Isofs språkrådgivning i finska får således mest frågor om översättning av samhällstermer. Eftersom minoritetsspråkstalarna är relativt få är också gruppen frågeställare begränsad: översättare och journalister, men även personer i den kommunala sektorn och hos myndigheter. Frågeställarna känner språkvårdarna. Kontakt med dem tas huvudsakligen via e-post eftersom frågeställarna vet att svaret kommer snabbt via den kanalen.

Kotus har en betydligt bredare frågeställargrupp, även om typiska frågeställare också hos Kotus är professionella skribenter: översättare, journalister, kommunikatörer, lärare och studenter. Språkrådgivningen får ofta in ganska specifika frågor om rättstavning, grammatik och ordval. Och eftersom svaret ofta behövs snabbt, till exempel för en publikation på väg till tryck, är den huvudsakliga frågekanalen telefon.

Behoven hos språkanvändare är alltså delvis olika i majoritets- respektive minoritetsspråkssammanhang. Språkvårdarna i båda länderna svarar med en i stort sett enhetlig språkvårdarröst. Den tydliga skillnaden är att tonen i Isofs svar är betydligt mer personlig än hos Kotus. Isofs frågeställare och språkvårdare känner varandra i stor utsträckning, så det personliga tilltalet är motiverat. Språkets ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk har alltså en viss inverkan på hur språkrådgivarna svarar på inkomna frågor.

5.1 Uppslag för fortsatta studier

Den här kartläggningen visade att det är givande att kartlägga och jämföra språkrådgivningen i olika länder. Liknande kartläggningar kan med fördel göras även i

framtiden. Det skulle vara intressant att undersöka hur frågeställarna tolkar svaren och råden. Hur uppfattas till exempel svar av typen: *kan användas, borde böjas, kan skrivas*? Borde formuleringarna vara mer precisa och råden striktare?

Dessutom skulle man kunna kartlägga vilken typ av frågor till exempel namn- och klarspråksvårdarna får in. Man skulle även kunna titta på om frågans ämnesområde påverkar svarsformuleringen. Likaså skulle man kunna undersöka hur frågetypen påverkar svaret. Det skulle även vara intressant att undersöka svaren som ges via telefon: hur påverkar den muntliga kommunikationssituationen svaren, hur skiljer sig de muntliga svaren från de skriftliga?

I denna rapport hänvisas till Maria Fremer och Anna Maria Gustafssons kartläggning av språkrådgivningen i svenska (2024). Ett intressant uppslag för en ny studie skulle vara att jämföra språkrådgivningen i finska och i svenska. En sådan jämförelse skulle kunna ge en mer heltäckande bild av hur språkets ställning som majoritets- respektive minoritetsspråk samt språkets användningsmiljö påverkar karaktären och användningen av språktjänster som tillhandahålls av offentliga myndigheter.

Därutöver skulle det vara intressant att titta på språkrådgivningen under tidigare decennier och jämföra den med dagens. I Kotus arkiv finns det tiotals anteckningsböcker från telefonrådgivningen ända sedan 1945. Det finns också arkiverad korrespondens med frågor och svar från flera decennier från slutet av 1940-talet och framåt. Även Isof har sparade frågor och svar från den tid som Sverigefinska språknämnden var verksam samt från Isofs tidigare verksamhetsår. En sådan historiskt jämförande undersökning skulle också kunna öka förståelsen för hur språkanvändningen har förändrats under årtiondena.

5.2 Språkrådgivningens effekter

Språkrådgivningen hos båda de undersökta myndigheterna har genomslagskraft. Språkrådgivningen har direktkontakt med olika grupper av språkanvändare, såsom media, myndigheter, lärosäten, företag och privatpersoner. Via rådgivningen får man därmed viktig information om språkbrukarnas förväntningar och behov. Detsamma noterade även Fremer och Gustafsson (2024, s. 51) i sin kartläggning av språkrådgivningen i svenska.

Svaren från språkrådgivningen når vanligtvis fler än bara frågeställaren. Svaren sprids till frågeställarens arbetskamrater, eller via medierna till hela språkgemenskapen; så har förstås varit även tidigare (se t.ex. Lehtinen 1986). Å andra sidan har frågorna till språkrådgivningen i sin tur alltid påverkat själva rådgivningsarbetet samt språkråden i allmänhet. Frågorna ger värdefull information om vad språkanvändarna undrar över, vad som diskuteras, vilken typ av kompletterande råd som behövs, hur språkråden

borde utvecklas och vilka språkliga drag som borde studeras närmare med tanke på hur språknormerna eventuellt behöver revideras.

För Isofs del är frågorna en viktig källa i språkvårdarnas arbete med ordlistor. Genom att studera frågekategorierna är det möjligt att identifiera ämnesområden där det behövs nya tematiska ordlistor. Att skapa ordlistor är en central del av arbetet för Isofs språkvårdare i finska. Språkvården i sin helhet kan inte heller utvecklas fullt ut utan direktkontakt med språkanvändarna.

5.3 Framtiden för språkrådgivningen?

I och med utvecklingen av artificiell intelligens förändras säkerligen även språkrådgivningsarbetet. Språkanvändarna söker i allt större utsträckning information med hjälp av AI, men det innebär inte att de mänskliga språkvårdarna inte längre behövs. Människorna behövs både för att producera tillförlitlig språkinformation och för att bedöma sanningshalten i informationen skapad av maskiner.

AI och annan ny teknik kan användas för att göra ordböcker och grammatikdatabaser mer mångsidiga och användarvänliga. Det är också viktigt att komma ihåg att språket som AI producerar i sin tur har inverkan på det mänskliga språket. Språkexperter och språkvårdare behövs för att studera – och reglera – även det här området.

Referenser

- Ehrnebo, Paula (2007). Heter Vägverket Tielaitos eller Tievirasto på finska? Benämningar på svenska samhällsfenomen i sverigefinska tidningar. Doktorsavhandling i finska. Stockholm: Stockholms universitet.
[urn:nbn:se:su:diva-6724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:su:diva-6724)
- Ehrnebo, Paula (2008). Neuvojasta neuvostoon. Ruotsinsuomalainen kielilautakunta 1975–2006. Historiikki. Tukholma: Språkrådet.
[urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-783](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-783)
- Fremer, Maria & Gustafsson, Anna Maria (2024). Språkrådgivning i svenska – i Finland och i Sverige. Svenskan i Finland 20, s. 51–62. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto.
urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-5327-8
- Förordning (2007:1181) med instruktion för Institutet för språk och folkminnen.
www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20071181-med-instruktion-for_sfs-2007-1181/
- Laki Kotimaisten kielten kesuksesta (1403/2011).
www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111403
- Larsson, Tarja & Leskelä, Henna (2019). Kielineuvoston suomen kielen neuvonnan kartoitus – vuodet 2007, 2010 ja 2017. Ketkä kysymyksiä esittävät, mitä he kysyvät ja onko tilanne muuttunut vuosien varrella. Tukholma: Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos, Isof. [urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-1991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-1991)
- Larsson, Tarja (2024). Isofin suomen kielen neuvonnan kartoitus 2022. Ketkä kysymyksiä esittävät, mitä he kysyvät ja onko tilanne muuttunut edellisestä kartoituksesta. Tukholma: Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos, Isof.
[urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-2668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:se:sprakochfolkminnen:diva-2668)
- Lehtinen, Raija (1986). Kielitoimiston puhelinneuvonnan asiakkaat ja heidän ongelmansa. *Kielikello* 4/1986. kielikello.fi/kielitoimiston-puhelinneuvonnan-asiakkaat-ja-heidan-ongelmansa/
- Onikki-Rantajääskö, Tiina (2024). Suomi osallisuuden kielenä. Selvitys suomen kielen tilasta Suomessa 2020-luvun puolimaissa. Oikeusministeriön julkaisuja: Selvityksiä ja ohjeita 2024:20. Helsinki: Oikeusministeriö. urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-141-0

Frågor och svar i språkrådgivningen

Språkvårdarna vid Institutet för språk och folkminnen och Institutet för de inhemska språken har jämfört rådgivningstjänsterna i finska. I kartläggningen, som gäller frågor inkomna 2023, undersöktes vilken typ av frågor som ställs till respektive rådgivning per telefon och skriftligt, hur och varför frågornas ämnesområden skiljer sig från varandra samt vilka grupper som ställer frågorna. Dessutom analyserades svaren på de skriftliga frågorna, till exempel tonen i svaren och hur språkråden motiveras.

Detta är den svenska bearbetningen av den finskspråkiga rapporten.

Kielineuvonnan kysymykset ja vastaukset

Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitoksen ja Kotimaisten kielten keskuksen kielenhuoltajat ovat tehneet vertailevan kartoituksen suomen kielen neuvontapalveluista. Vuotta 2023 koskevassa kartoituksessa selvitettiin, minkätyyppisiä kysymyksiä palveluissa esitetään puhelimitse ja kirjallisesti, miten ja miksi kysymysten aihepiirit eroavat toisistaan sekä millaiset asiakasryhmät kysymyksiä esittävät. Lisäksi analysoitiin kirjallisiin kysymyksiin annettuja vastauksia, esimerkiksi vastausten sävyä ja sitä, miten neuvonja perustellaan.

Tämä on suomenkielisen raportin lyhyempi ruotsinkielinen versio.

ISBN: 978-91-89767-27-0